

Skriftlig opgave

Readymades

Materiale

Tekst 1. Bjørn Poulsen: "Appropriation – træt eller vital". Interview med kuratoren Mikkel Carl, *Kunstdebatten* dk nr.7 2011.

Tekst 2. Lars Bukdahl: *Ældre Sagen, Sejflod (annoncer og arrangementer i 2012-programmet for Ældre Sagen, Sejflod)*, buk Dahl.blogspot. dk 13.4.2012.

Opgaver

Vælg en af følgende opgaver:

1. Skriv en kronik om readymades i moderne kunst. Kronikken skal tage udgangspunkt i nogle af de synspunkter, der kommer til udtryk i interviewet med Mikkel Carl (tekst 1). Der kan evt. inddrages eksempler fra nogle af de litterære readymades, vi har arbejdet med i undervisningen.
Overskrift: Readymades i moderne kunst
2. Skriv et essay om readymaden som litterær genre. Essayet kan evt. tage udgangspunkt i tekst 1 og skal bl.a. indeholde overvejelser over, hvilke kunstneriske muligheder readymaden rummer, og på hvilke måder readymaden adskiller sig fra andre kunstneriske udtryksformer.
Overskrift: Den litterære readymade
3. Skriv en litterær artikel om Lars Bukdahls readymade "Ældre Sagen, Sejflod" (tekst 2). Artiklen skal bl.a. indeholde en analyse af teksten og mere generelle overvejelser over readymadens betydning i ny dansk litteratur.
Overskrift: Ældre Sagen, Sejflod

Tekst 1

Appropriation – træt eller vital?

Af Bjørn Poulsen

Redaktørens note

Appropriationskunst = Kunstform, hvor (dele af) materialet er hentet eller kopieret andre steder fra og sættes sammen til noget nyt. Det kan være alt fra brugsgenstande og billeder til tekster og ideer, og de kan ændres en smule eller omdannes til ukendelighed og kombineres med andre. Det kan sammenlignes med

sampling, remix og coverversioner i musikken. Ofte behøver man ikke at kende det oprindelige ophav, men andre gange er det en pointe.

Appropriationskunst blev et navn for en decideret kunstretning i 1980'erne med [Sherrie Levine](#) som den mest prominente repræsentant.

Bjørn Poulsen

Anledningen til dette interview er den meget seværdige udstilling du har kurateret på Den Frie, "Lake of Fire", som er en udstilling, der sætter fokus på appropriationskunst ud fra et samtidigt perspektiv. Hvad jeg vil diskutere er nu ikke så meget denne udstilling specifikt, men mere det at benytte sig af appropriation, og dermed af foreliggende objekter og billeder, (readymades), som kunstnerisk materiale.

Pablo Picasso: "Guitar, avis, glas, flaske" (ca. 1913)

Det er jo en tradition, der efterhånden kan fejre 100 års jubilæum. Det begyndte med Marcel Duchamps berømte readymades, fx flasketørrestativet og pissoiret (Fountain), og med Pablo Picasso og Vladimir Tatlins relieffer, der var de første til at benytte hverdagsobjekter i kunstværker.

Appropriationskunst opstår så i 80'ernes i USA og er dermed knap så gammel.. Det har aldrig stået mig helt klart, hvordan denne kunstretning adskiller sig fra de tidligere eksperimenter som Dada og visse surrealistiske bevægelser. Hvor er f.eks. den markante forskel fra Jeff Koons' støvsugere til Duchamps readymades?

Jeff Koons: New Hoover Convertibles (ca. 1982)

Måske du kunne starte med en definition af begrebet appropriationskunst og også dermed nærme dig vort egentlige emne, er der stadigvæk kunstnerisk potentiale i denne kunstform?

Mikkel Carl:

I virkelighedens verden har appropriation ofte være ensbetydende med de moderne samfunds effektuerede inddragelse af diverse original-befolkningers landområder, f.eks. de amerikanske indianeres. Det skete logisk nok ud fra en selv-legitimeret forestilling om "det fælles bedste". Set fra den udenforstående og netop ikke juridisk beskyttedes perspektiv er begrebet appropriation altså temmelig negativt ladet, men omvendt noget selvfølgelig positivt, hvis man anerkender den herskende magt.

Og det er netop denne dobbelthed af offer og tvang, der informerer appropriationskunsten i 1980'erne, den yderligtgående liberalismes æra. Når Jeff Koons udstiller splinternye Hoover-støvsugere i et plexiglasmonter, er der på sælsom vis tale om en art gen-tilegnelse. Umiddelbart rives varer ud af kapitalismens begærlige kredsløb til fordel for en ophøjet plads i kunsten, hvor de som værk kan betragtes med desinteressert interesse. Det er næsten helt opbyggeligt. Men det er selvsagt kun den halve sandhed, for det var præcis i 80'erne, at kunst fik status som aldeles uhæmmet investeringsobjekt. Netop i forsøget på at blotlægge den dominerende orden, blev objekterne brikker i et andet og intensiveret spil om betydning og magt. En aktiv håbløshed, der giver værkerne deres velkendte skær af ambivalens; ideologi og kynisme, sarkasme og melankoli.

Rent formelt er der ikke den store forskel mellem readymade og appropriation, men de tilhører hvert deres temperament. Futurismen og konstruktivismen var kendetegnet ved en uendelig tro på fremtiden, drømmen om at kunsten og livets skulle syntetiseres i noget langt større. Og til trods for dada's nihilisme, var ambitionen om at nedbryde kunstværkets ontologi i grunden udtryk for den samme forhåbning. Så til trods for 1.verdenskrigs katastrofiske omvending af fremskridtet kunne Duchamp endnu skabe med en vis ophøjet ironi. Og selv hvis avantgardens udtrykte vilje til at ophæve kunsten og livet som antiteser i sidste ende må siges at være modeleret efter Hegels historiefilosofi, nåede denne tanke alligevel først sit klimaks i og med 80'erne narcissistiske tvangstanke: 'The End of History'.

Ikke desto mindre fortsatte historien ufortrødent. Jeg vil derfor pege på at det stadig giver mening at aktualisere appropriation som strategi, hvilket altså set i forhold til readymaden er en re-aktualisering for gud ved hvilken gang. Det var overhovedet 50'erne og 60'ernes neo-avantgarde, der med sin bevidste gentagelse af den historiske avantgardes strategier, var med til at forme den oprindelige bevægelse. Men det var i særdeleshed appropriationskunstens fortjeneste at få fjernet den overleverede rest af social utopisme. Med sit hårde greb synliggjorde appropriationskunsten at readymaden var avantgardens

konkrete, metodiske nyskabelse. Måske gør det ikke netop kunsten til liv, men dog i en vis forstand livet til kunst. Den selvfølgelig det gav readymaden som udtryksform, sammenholdt med kunstinstitutionens stadig mere udviklede evne til at imødekomme enhver form for radikalitet, gør at provokation for længst har vist sig som en blindgyde.

Så hvis der er nogen grænse, som fortsat skal overskrides, ligger den et andet sted. Det kunne f.eks. være skellet mellem det subjektivt gestiske – som det kendes fra ekspresivt maleri og megen performance – og så konceptbaseret kunst, der altid forekommer mere objektivt diagrammatisk. I grunden er der her tale om en dialektik, som hele tiden har

Haim Steinbach: "Onestar Assisted" (2007)

været i funktion, fra sporvognsbilletterne i de første kubistiske collager til Haim Steinbachs udvalg af buttplugs og lavalamper. Men det er også her det nye potentiale er, for fokus har altid været et andet, institutionskritik i generel forstand. Nu gælder det selve metoden, kunstens særlige "hvordan": Hvordan skaber værket overhovedet ny betydning ud af alt det gamle? Her ser jeg en privilegeret forbindelse mellem kunstnerens cool detachment – udtrykt i det blotte valg af et allerede gennemstruktureret materiale – og så den dybt personlige grammatik der ikke desto mindre kommer til udtryk i kompositionen. Noget "appropriation" måske eller måske ikke er det rigtige udtryk for?

Tak for meget instruktivt svar.

Når jeg rejser spørgsmålet om readymadens status idag, så skyldes det, at jeg tit har en oplevelse af gentagelse, når jeg møder ready-made-baserede kunstværker på udstillinger. Måske ikke på det intentionelle plan, men på det rent formelle plan, der jo er nok så vigtigt, da det er det, der møder os på udstillingerne. Efter at have domineret kunsten i knap 100 år virker readymaden ofte noget udmattet.

Marcel Duchamp: 'Fountain' (1917)

Jeg prøvede på et tidspunkt at se, om man kunne kategorisere de forskellige formelle greb, der er blevet brugt gennem readymadens historie, og jeg opdagede at især 5 greb var blevet benyttet igen og igen.

1. Flytning: Readymadens første greb, dette at den overhovedet flytter fra virkeligheden til kunsten. Flytningen fra en kontekst til en anden. Men også mindre rumlige flytninger hører til i denne kategori, Duchamps pissoir flytter f.eks. ikke kun ind i kunstinstitutionen, men det foretager også en rumlig omvendning 90 grader, så den ligger på en

Meret Oppenheim: 'Objekt' (1936)

sokkel i stedet for sin normale placering på væggen.

2. Skift af overflade eller materiale: Fra Meret Oppenheims pelskop til Rachel Whitereads betonaftøbning af et hus, eksemplerne er legio.

Rachel Whiteread: 'House' (1993)

3. Multiplicering: Dette at gentage et objekt, så det derigennem ændrer betydning.

Carl Andres mursten, Tony Craggs tidlige objektværker, Katerina Fritchs gule madonnaer etc.

Carl Andre: 'Equivalent VIII' (1966)

4. Ødelæggelse eller indgreb, der saboterer den oprindelige funktion: Fx Matta-Clarks snit ned gennem et kondemneret hus eller Cornelia Parkers eksploderede hus, Cold Dark Matter.

5. Ændring af skala: Ofte forstørrelse af et objekt, f.eks Oldenburg og Charles Ray .

Derudover er der koblinger af readymades, men en sådan definition passer på ethvert værk, der rummer mere end ét

Gordon Matta-Clark: 'Splitting' (1974)

objekt , så en sådan kategori bliver for diffus. I mange kunstværker ser man også ofte kombinationer af de overnævnte greb, de udelukker ikke hinanden. Nu har jeg som eksempler

Claes Oldenburg: 'Study of Cigarette' (1968)

valgt værker, som jeg sætter meget pris på, og som rummer mange flere lag end de nævnte formelle greb. For jeg påstår selvfølgelig ikke, at man kan reducere et værks betydning til hvilket formelt greb, der er benyttet. Og der er utallige readymade-baserede kunstværker, som ikke passer i disse kategorier. Men på den anden side er der tilpas mange til at kategorierne ikke er helt irrelevante.

Og ser jeg værker, der som det dominerende betydningsskabende element gentager disse greb, har jeg ofte svært ved at få noget nyt ud af dem. Men det betyder ikke, at man ikke kan benytte disse greb idag uden at det nødvendigvis

Lea Porsager: 'Disrupted Nerve Fluid and Crossed Shock Waves (Under Whatever Pretext, S.B.B.) Disrupted Nerve Fluid(180cm x 85cm), Crossed Shock Waves (180cm x 85cm), Metal Poles (2 x 13.3 m)'

bliver en gentagelse. Et nyligt eksempel på dette så jeg for nylig på Lea Porsagers udstilling i galleri Henningensen Contemporary, hvor det mest iøjnefaldende element var nogle enorme gevindjern, som var slæbt ind på galleriet. Men fokuset var ikke så meget på denne flytning, som på det faktum, at de var spændt op mellem galleriets vægge som de truede med at presse til sammenbrud. Så det ud til.

Mikkell Carl er kunstner, kurator og kunstsribent. Arrangør af udstillingen 'Lake of Fire' på Den Frie i 2011.

Tekst 2

Lars Bukdahl.

Ældre Sagen, Sejlflod

(annoncer og arrangementer i 2012-programmet for Ældre Sagen, Sejlflod)

EKSPERTER I ROBOTSTØVSUGERE

Fnugfri.dk

v/Støvsugerhuset Borgergade 25 9000 Aalborg 98135150

stoevsugerhuset@mail.dk

UFORPLIGTENDE DEMONSTRATION OG TILBUDSGIVNING EFTER AFTALE

Sommerudflugt til Brunkulslejren og Bruunshåbs gamle papfabrik

onsdag den 12. juni kl. 7.15-20.30

Opsamling af Centrum Turist: Nr. Kongerslev "købmanden" kl. 7.15

Gudumholm Stadion kl. 7.25, Brugsen, Mou kl. 7.35, Storvorde Kirke kl. 7.45

kl. ca. 9: kaffe og rundstykker

kl. 10: guidet tur hos Bruunshåb

kl. 13: medbragt mad spises i Brunkulslejren

kl. 14: guidet tur i lejren

kl. 18: aftensmad excl. drikkevarer på St. Binderup Kro

Pris for medlemmer 200 kr.

Pris fr ikke-medlemmer 300 kr.

Hus frokostmadpakke og drikkevarer

Max. 50 personer

Tilmelding senest 4. juni til 4063 7806 efter "først til mølle". Betaling ved tilmelding.

Ny arrangement - Motionsbanko

Alle siger motion er så sundt. Så vi vil prøve en ny form, nemlig motionsbanko.

Ligesom almindelig banko - numre er sat ud på en ca. 3 km. afmærket rute.

Ved mål vil der forefindes kaffe og vand.

Vi håber rigtig mange vil bakke op om dette gode initiativ.

Pris pr. plade 5 kr. - der er gevinster.

Ingen tilmelding bare mød op og tag børn og børnebørn med. Alle er velkommen.

Mou hallen, Ny Høstemarksvej

Lørdag den 31. marts kl. 14.00

Storvorde Fysioterapi

Rødhøjvej 14 9280 Storvorde tlf. 98 32 62 62

En del af løsningen ...

Komdrup/S. Arden Maskinstation

Vi er klar til foråret 2012

Netop nu

Flytning af gylle med 34 m³ trækker

Nedfældning + udlægning af gylle med slanger med 12 Samson vogne - op til 30 m bom

Buffertank op til 50 tons

Udkørsel af gylle til med SyreN

Omrøring af gylle med fuldhydraulisk gylleblander

Spredning af staldgødning

Læsning af staldgødning med gummiged med overfald

Pløjning med 5 furet risteplov evt. med jordpakker

Såning med 6 meters rortorsæt

Såning af majs med 8 og 12 rækkers maskiner
Klipning af læbælter (rent snit og op til 10 cm tykkelse)
Oprensning af grøfter samt div. arbejde med gummiged, rendegraver eller gravemaskine
Vesterbølle Afdeling Tlf. 40 19 99 22

Der er mange grunde til at vælge os som din nye høreklub
Godkendt af det offentlige
Tilskud fra Kommunen og Sygeforsikring "danmark"
Professionel vejledning i trygge rammer
Gratis afprøvning af høreapparat
Vi forhandler alle typer høreapparater
4 års gratis justering
BUDOLFI HØREKLINIK
tlf. 98134089 Jammerbugt Sundhedshus Sygehusvej 6 9460 Brovst

Nr. Kongerslev Forsamlingshus
UDLEJES
Service til 120 personer
Kaffe til begravelse
Udlejning ved:
JENS JENSEN
tilf. 98 33 20 69/ 24 87 23 54
Mellem kl. 17.00-19.00

Udgivet som readymade på buk Dahl.blogspot.dk 13.4.2012.